

Едни пишатъ, че тя е „балканската Сара“, други, че „ако българитѣ иматъ право да се гордеятъ съ нея, то и ние имаме право да се кичимъ съ Роза“ и т. н. а самъ гениалния Иованъ Скерличъ почва своята статия съсъ мото отъ Бодлера;

Toi qui comme un coup de couteau
 Dans mon coeur plaignif es entré...
 Toi qui, forte comme un tronpeau
 De demons, vins, folle et parée etc.

И наистина — преценилъ най вѣщо всички събития на сръбската литература и изкуство — и тукъ критикътъ е предрекълъ самата истина. Защото следъ 25 години у насъ забравиха Роза Попова при юбилея на „Народ. ни театъръ“, — но забила се като ножъ въ сърдцата имъ — сърбитѣ не забравиха Роза при своя и нейния юбилей.

За това свидѣлствува най краснорѣчиво статията на нашия П. Райчевъ и рѣчътъ на Браниславъ Нушича въ Бѣлградския народенъ театъръ, както и телеграмитѣ отъ Сърбия — първи пристигнали за „деня“.

*

Отъ средата на 1906 год. до втората половина на 1908 год. Роза Попова е въ Виена, дето работи върху изкуството и готви репертуаръ за международно турне съ най голѣмия немски трагикъ Каинцъ, а същевременно посѣщава и двата факултета на виенския университетъ — литературния и медицинския.

Следъ завръщането си въ България, тя пакъ събира своя театъръ — и въ Варна, дето я сварва въ обиколката ѝ — тръгналъ по ловъ на артисти, Йосифъ Шмаха вижда Роза Попова въ Епидемия и Родина — и я поканва отново въ Народния театъръ.

Върнала се въ него — тя играе Дамата съ камелиитѣ въ дубльорство съ г-жа Будевска при необикновенъ успехъ.

Крайно характерно тукъ е отношението на артистката къмъ изкуството ѝ. Тя изучава подробно романа, получава отъ художницата Мара Лазарова копие отъ портрета на Маргарита Готие отъ Лувъра, (по който е и фотографирана въ тая